

озимого ріпаку залежно від строків посіву та системи удобрення. *Сільське господарство та лісівництво*. 2019. № 12. С. 5-17.

4. Мазур В.А., Поліщук І.С., Телекало Н.В., Мордванюк М.О. Рослинництво. Ч1. Вінниця: Видавництво ТОВ «Друк». 2020. 352 с.

5. Пінчук Н.В., Вергелес П.М., Коваленко Т.М., Окрушко С.Є. Загальна фітопатологія. Вінниця: ВНАУ. 2019. 276 с. 2020. 173 с.

Олег БАЦУРА, студент 1 курсу ОС «Магістр» спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **ІВАНИШИН Олександр Степанович**, доктор філософії, доцент кафедри рослинництва, селекції та насінництва Заклад вищої освіти «Подільський державний університет» м. Кам'янець-Подільський

ІНОКУЛЯЦІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО

В арсеналі світового потенціалу соя є найдешевшим продуцентом білка, який придатний для використання харчової та кормової продукції, а також основою піраміди харчових жирів [1, с.54].

Соя – стала провідною культурою в сільськогосподарському виробництві завдяки високим якісним показникам зерна. Важливою особливістю сої являється наявність в ній білку, багатьох вітамінів, зольних елементів, ферментів та інших не менш цінних речовин [1, с.95].

Біологічна фіксація азоту атмосфери має велике значення, так як біологічний азот екологічно нешкідливий і практично невичерпний. З існуючого різноманіття мікроорганізмів найбільший інтерес в практичному плані викликають організми, здатні фіксувати атмосферний азот [4, с. 4].

Зважаючи на економічну, та соціально-політичну ситуацію в країні, застосування мінеральних азотних добрив у рослинництві стає проблематичним і не вигідним. Вирішення цієї проблеми можливе за рахунок альтернативних підходів у вирощуванні сільськогосподарських і зокрема бобових культур. Біологічна фіксація молекулярного азоту з атмосфери є одним з основних джерел

азоту в агроценозах. Важливу роль у цьому процесі відіграють бульбочкові бактерії, які здатні індукувати утворення азотфіксувальних бульбочок на коренях бобових рослин. Бульбочкові бактерії, залежно від специфічності, розподілені науковцями на сім груп, тобто взаємодіють з рослинами конкретних культур, проте за класифікацією вони об'єднані в один вид – *Rhizobium*. Для сої використовуються специфічні бульбочкові бактерії – *Rhizobium japonicum* [2, с.120].

Сучасні інокулянти за технологічною формою поділяються на сухі і рідкі або гелевидні. Сухі – інокулянти на носіях (вермикуліт, цеоліт, торф та ін.). Найбільш поширенні на торфі: стерильному та нестерильному. На нестерильному торфі – більш доступні за вартістю, але менш ефективні за інокулянти на стерильному торфі. Крім того, при невідповідних умовах зберігання (волога, температура), нестерильний торф втрачав стабільність і кількість бактерій (титр) в інокулянті зменшувалася. Рідкі або гелеподібні препарати найбільш доцільні при інокуляції великих об'ємів насіння і коротких термінів сівби. В таких інокулянтах, після висихання насіння, азотфіксуючі бактерії в ґрунті не втрачали активності завдяки полісахаридному слизові [3, с.114].

Список використаних джерел

1. Бахмат О. М. Моделювання адаптивної технології вирощування сої: Монографія. Кам'янець-Подільський: Видавець Зволейко Д. Г. 2012. 436 с.
2. Третьякова С. О., Чинчик О. С., Оліфірович С. Й [та ін.]. Перспективи біологізації вирощування зернобобових культур в Україні. Збірник наук. пр. УНУС. Умань, 2019. № 94. С. 198 – 207.
3. Федорук І. В. Вплив інокуляції насіння на врожай сої. Таврійський науковий вісник. Херсон: Вид. дім "Гельветика", 2019. Вип.108: Сільськогосподарські науки. С. 110-116.
4. FAO (Ed.) Yearbook Production 2014. Food and Agricultural Organization of United Nations. Rome. 2015. 394 p. URL: www.faostat.fao.org.